

Evropu stále víc drtí energetická krize

svobodny-svet.cz/evropu-stale-vic-drti-energeticka-krize

30. září 2022

V kancelářích je stále chladněji. Sochy a historické budovy potemňují. Pekaři, kteří si nemohou dovolit vytápnout pece, mluví o tom, že to vzdají. Pěstitelé ovoce a zeleniny se potýkají s tím, že nechávají skleníky nečinně stát. V chudší východní Evropě se lidé zásobí palivovým dřívím, zatímco v bohatším Německu může čekání na energeticky úsporné tepelné čerpadlo trvat i půl roku. A podniky nevědí, jak by ještě mohly ušetřit.

„Nemůžeme zhasnout světla a nechat naše hosty sedět ve tmě,“ řekl agentuře AP manažer maďarského řetězce Zing Burger Richárd Kovács. Restaurace už teď nepoužívají gril víc, než je nutné, a pomocí detektorů pohybu vypínají světla ve skladech.

Vzhledem k vysokým nákladům a omezeným dodávkám energií Evropa zavádí programy pomoci a chystá zásadní změny na trzích s elektřinou a zemním plynem, zatímco se připravuje na rostoucí spotřebu v zimě. Otázkou je, zda to bude stačit, aby se zabránilo vládou nařízeným přidělováním a průběžným výpadkům elektřiny. Rusko

snížilo dodávky zemního plynu potřebného k vytápění domácností, provozu továren a výrobě elektřiny na desetinu toho, co poskytovalo před invazí na Ukrajinu.

Závislost Evropy na ruských energiích změnila válku v energetickou a hospodářskou krizi, přičemž ceny v posledních měsících rekordně vzrostly a prudce kolísaly. Vlády v reakci na to usilovně hledají nové zdroje a způsoby, jak šetřit energií. Zavázaly se mimo jiné snížit spotřebu plynu o 15 procent, což znamená, že pařížská Eiffelova věž se ponoří do tmy o hodinu a čtvrt dříve než obvykle, zatímco obchody a budovy v noci budou vypínat světla nebo sníží termostaty.

Schopnost Evropy přečkat zimu nakonec může záviset na tom, jak bude chladno, a co se stane v Číně. Uzávěry, jejichž cílem bylo zastavit šíření koronaviru, zastavily velkou část čínské ekonomiky a snížily konkurenci v oblasti nedostatkových dodávek energie.

I když bude plyn tuto zimu k dispozici, vysoké ceny už teď nutí lidi a firmy k nižší spotřebě a některé energeticky náročné podniky, jako třeba sklárny, jsou nuceny zavírat.

Před rozhodnutím zavřít skleníky, nebo akceptovat ztrátu, protože se prudce zvýšily náklady na plynové vytápění a elektrické osvětlení, stojí také pěstitelé ovoce a zeleniny v Nizozemsku. Pro zásobování Evropy potravinami v zimě mají přitom zásadní význam.

Společnost Bosch Growers, která pěstuje zelené papriky a ostružiny, zavedla dodatečnou izolaci, jeden skleník odstavila a experimentuje s nižšími teplotami. Platí za to nižšími výnosy, delší dobou zrání ostružin a potenciálně i červenými čísly kvůli tomu, aby udržela vztah se zákazníky i při menší produkci.

„Chceme se udržet na trhu, abychom si nezničili pověst, kterou jsme si za ta léta vybudovali,“ říká Wouter van den Bosch, který je už šestou generací rodiny ve vedení podniku. *„Jsme v režimu přežití,“* dodal.

Manažer Kovács, pěstitel van den Bosch i pekař Andreas Schmitt z německého Frankfurtu se potýkají s tvrdou realitou, že v úsporách mají jen omezené možnosti.

Schmitt ve svých 25 pekárnách Café Ernst vytápí méně pecí a provozuje je delší dobu, zužuje výběr pečiva a skladuje méně těsta, aby snížil náklady na chlazení. Tím by mohl ušetřit pět až deset procent z účtu za energie, který se má zvýšit z 300.000 eur (7,4 milionu Kč) na 1,1 milionu eur (27 milionů Kč) v příštím roce.

Schmitt je šéfem místního pekařského cechu a teď říká, že některé malé pekárny uvažují o tom, že to vzdají. V krátkodobém horizontu bude podle něj klíčová pomoc vlády, zatímco dlouhodobé řešení zahrnuje reformu samotných trhů s energiemi.

Evropa se zaměřuje na obojí, i když potřebné výdaje mohou být neudržitelné. Podle analýzy bruselského think-tanku Bruegel evropské vlády od loňského září vyčlenily 500 miliard eur (12,3 bilionu Kč) na zmírnění vysokých účtů za energie a zachraňují podniky, které si nemohou dovolit nakupovat plyn jako dřív. Dojednaly také další dodávky z plynovodů vedoucích z Norska a z Ázerbájdžánu a zvýšily nákupy drahého zkapalněného zemního plynu (LNG), který se dováží na lodích, převážně ze Spojených států.

Evropská unie zároveň zvažuje drastické zásahy, jako je zdanění mimořádných zisků energetických společností a reorganizace trhů s elektřinou, aby náklady na zemní plyn hrály menší roli při určování cen elektřiny.

Vlády odmítají Rusko jako dodavatele energií, ale prezident Vladimir Putin má podle analytiků pořád páky. Část ruského plynu do Evropy stále proudí a tuhá zima by v některých zemích mohla oslabit podporu Ukrajiny. V některých zemích, například v České republice a Belgii, se už konaly protesty.

Podniky se mezitím snaží držet nad vodou, aniž by odradily zákazníky. Majitelka dvou pražských restaurací Klára Aurell říká, že udělala vše, co mohla, aby šetřila energiemi. „*Používáme LED žárovky, přes den zhasínáme, topení používáme, jen když je opravdu zima, a ještě omezeně,*“ řekla. „*Přijímáme také opatření na úsporu vody a používáme energeticky úsporná zařízení. Těžko můžeme dělat něco jiného. Jediné, co nám zbývá, je zvýšit ceny. Tak to prostě je,*“ dodala.

| iuhli.cz

■ ■ ■ ■ ■ (2 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

